

Formanden: Da den højtærede statsminister i øjeblikket er optaget af forhandlinger i folketinget, skal jeg udsætte mødet til kl. 14, på hvilket tidspunkt dagsordenens punkt 10 vil blive foretaget.

Mødet udsat kl. 13⁵².

Mødet genoptaget kl. 14.

Man gik til den sidste sag på dagsordenen, som var:

Fremsættelse af lovforslag.

Formanden: Den højtærede indenrigs- og boligminister har ordet for at fremsætte de for statsministerens vedkommende anmeldte lovforslag.

Indenrigs- og boligministeren (Aksel Møller): Jeg skal tillade mig for det høje ting at fremsætte forslag til lov om folketingsvalg i Grønland.

Som det vil være medlemmerne bekendt fra grundlovsforslaget, skal den grønlandske befolkning være repræsenteret i det nye folketing med 2 medlemmer. Det er de tekniske forudsætninger for valget af disse repræsentanter, som er indeholdt i dette lovforslag. Selve baggrunden for forslaget og betydningen af nyordningen har statsministeren redegjort for ved forelæggelsen af grundlovsforslaget. Jeg kan derfor indskrænke mig til nogle enkelte bemærkninger om valglovsforslagets indhold, idet jeg iøvrigt henviser til lovforslagets enkelte bestemmelser og de dertil knyttede bemærkninger.

Valgene i Grønland er tænkt gennemført som det, vi i daglig tale kalder flertalsvalg i enkeltmandskredse. Begrundelsen for dette standpunkt er først og fremmest, at man ikke i Grønland kender partier eller andre gruppedannelser. Når den grønlandske befolkning går til valg, stemmer man på de opstillede kandidater som personer, altså noget nær det, vi kendte under junigrundlovens første folketingsvalg.

Med henblik på folketingsvalgene foreslås det at dele Grønland i 2 opstillingskredse,

en sydlig og en nordlig. Ved inddelingen er der taget hensyn til befolkningsforholdene, idet den nordlige kreds i dag har lidt flere indbyggere end den sydlige. Man har på denne måde foregrebet den forventede befolkningsudvikling, idet man må regne med, at folketallet i den sydlige del af Grønland i den nærmeste fremtid vil blive forøget væsentligt mere end i den nordlige del. Hertil kommer, at det vil være naturligt til sin tid at henlægge Østgrønland til den sydlige valgkreds og Nordgrønland til den nordlige. Østgrønland har et større indbyggertal end Nordgrønland, der alene omfatter Thule distrikt.

Det er med beklagelse, at vi af tekniske grunde ser os nødsaget til foreløbig at udskyde Østgrønlands og Nordgrønlands mulighed for at deltage i valgene. Jeg tror, det vil være rigtigt stedse at have opmærksomheden henledt på dette forhold og så snart det er muligt udvide valgloven for Grønland til også at omfatte disse to fra Vestgrønland meget isolerede områder.

I lovforslagets § 3 er det bestemt, at de grønlandske folketingsmedlemmer skal vælges for en 4-årig periode, regnet fra den almindelige valgdag i riget. Denne bestemmelse har relation til grundlovsforslagets § 32, stk. 5, idet bestemmelsen betyder, at de grønlandske folketingsmandater træder i kraft og udløber samtidig med de øvrige folketingsmandater.

Valgrets- og valgbarhedsbestemmelserne er selvfølgelig de samme, som gælder i den øvrige del af riget.

Reglerne om valgets tekniske gennemførelse, herunder udarbejdelse af valglisten, er hentet fra den kongelige anordning af 18. november 1950 om valg til de grønlandske kommunalbestyrelser og landsråd. Man får herved den fordel, at valget vil komme til at foregå på samme måde som de første landsråds- og kommunevalg i 1950. Den grønlandske befolkning vil således på forhånd være orienteret om den praktiske fremgangsmåde ved det første valg til folketinget.

På grund af de store afstande med deraf følgende vanskeligheder for kommunikationen foreslås det, at landshøvdingen leder valgets gennemførelse. Landshøvdingen vil på grund af sit lokalkendskab være den, der er bedst egnet til i detaljer at fastlægge tidspunktet for valgets afholdelse, frister for indgivelse af kandidatanmeldelser o. s. v.